Aan: gemeenteraad van Texel
Van: de Auditcommissie

Datum: 26 oktober 2021

Betreft: advies t.a.v. de Programmabegroting 2022

Geachte leden van de raad,

De Auditcommissie heeft in haar vergadering van 19 oktober het raadsvoorstel 'Programmabegroting 2022' besproken. Allereerst: complimenten voor de leesbaarheid en bedankt dat (de meeste) aanbevelingen van het jaar ervoor zijn overgenomen.

De Auditcommissie geeft de volgende 14 adviezen aan de gemeenteraad, met het verzoek om deze over te nemen:

Hoofdstuk 1: Kerngegevens
Daarin staan nu aantallen (bijvoorbeeld: aantal inwoners 0 – 19 jaar: 2.455); vorig jaar stonden daar percentages.
Advies 1 Auditcommissie: Vraag het college de huidige weergave, in *aantallen*, in volgende begrotingen doorzetten.

n.a.v. Hoofdstuk 2: Financieel Perspectief
Advies 2 Auditcommissie: Vraag het college om voortaan in **Programmarekeningen** een compleet overzicht van de mutaties in de Algemene Reserve van jaar tot jaar.

(n.a.v.) **Hoofdstuk 3: Samenvatting begroting**
Het totaal van de Programmabegroting gemeente Texel 2021 was: € 63.440.000. Voor 2022 is dat: € 57.038.000. Een verschil van bijna **6,5 miljoen.** Zonder dat dit wordt toegelicht.
Ander voorbeeld:
Lasten Bestuursondersteuning (blz. 28): € 245.000 in 2021 en in 2022: € 115.000 – zonder toelichting.
(herhaald) Advies 3. Auditcommissie: vraag het college om bij significante verschillen t.o.v. het vorige jaar daar een korte toelichting op te geven (via bijv. een voetnoot of *)

o.a. n.a.v. Programma 1 Voor en door bewoners
Bij de beleidsindicatoren voor Bestuur en ondersteuning op blz. 20 staan alleen getallen voor Texel; er kan niet vergeleken worden met andere gemeenten (benchmark).
Ander voorbeeld: **de paragraaf Overhead**
De data en de taartpunt zouden informatiever zijn als er vergelijkingsmateriaal bij opgenomen staat.
Advies 4. Auditcommissie: Verzoek het college in de volgende Programmabegroting getallen op te nemen van een met Texel vergelijkbare gemeente, dus (vanuit de Texelse opschaling gedacht): ongeveer 25.000 inwoners (tip vanuit de Auditcommissie: Schouwen-Duiveland).

o.a. n.a.v. Programma 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
Ondanks eerdere verzoeken, staan op blz. 35 in de tabel 'beleidsindicatoren' nog steeds op sommige plaatsen (te) oude getallen, zoals: Jongeren met een delict voor de rechter: cijfers van 2014, 2015 en 2016. Indicatoren en kengetallen worden benut bij de beleidsbepaling en de controle of beleid uitpakt zoals bedoeld. Daarin schuilt ook de essentie dat de getallen zo actueel mogelijk moeten zijn.
Ander voorbeeld: blz. 63, beleidsindicatoren bij Programma 5. De schoolverzuim-getallen zijn niet de meest recente; het moet toch mogelijk zijn om ook van schooljaar 2020/2021 getallen over verzuim en schoolverlaters te presenteren (via de Leerplichtambtenaar)?

(herhaald) **Advies 5. Auditcommissie:** (algemeen): zorg voor actuele getallen, desnoods van 'niet officiële bronnen' (omdat Verwey Jonker bijvoorbeeld maar eens in de 6 jaar data verzamelt). Als dat echt niet mogelijk is: laat ze dan liever helemaal weg.

o.a. n.a.v. Programma 3 Mooi en gastvrij Texel
Advies 6. Auditcommissie: Vraag het college bij volgende P & C-documenten scherp te zijn op het nalopen van doelen/doelenbomen, zeker als beleid gewijzigd is (voorbeeld: Toeristisch Toekomstplan; dat strookt niet (geheel) met ***3.4.2. Toerisme kwalitatief en kwantitatief stimuleren***.

Overige adviezen Auditcommissie:

1. Doordat er vanuit verschillende teams en ambtenaren input moet komen, is er uiteindelijk maar een klein beetje tijd voor het nalopen van het geheel/maken overall analyses; dat betekent dat er uiteindelijk meer vragen zullen worden gesteld door fracties (wat deels dus voorkoombaar is).
   Advies 7: Belangrijk dus om in het jaarlijkse Spoorboekje iets meer tijd in te ruimen voor de laatste stap, voordat de ontwerp-Programmabegroting verstuurd wordt.

2. **Advies 8:** Benoem bij voorstellen waar ze vandaan komen (voorbeeld: de aangenomen motie 'Fraaiere parkeerterreinen bij het strand' is de directe aanleiding voor voorstel 304: Parkeerterreinen strandslagen aanpakken, daarin wordt de motie echter niet benoemd).

3. **Advies 9:** Voor aanbieding van de P & C-documenten aan de raad, graag een check op nummering en werking van de linkjes (ze werken niet allemaal).

4. N.a.v. de paragraaf Financiering: daarin is een financieel doorkijkje opgenomen naar 2025, er is alleen gerekend met zaken waarover de gemeenteraad **besloten** heeft. Maar dat betekent dat (in dit geval) twee onderwerpen die binnenkort een besluit vragen (Cultuurhuis en De Bolder; die overigens ook genoemd worden in de Bestuurlijke Boodschap) nog niet verwerkt zijn.
   Advies 10: De Auditcommissie snapt de lijn van 'harde besluiten', maar doet een oproep om bij dergelijke doorkijkjes ook uitgaven die (zeer) **waarschijnlijk** gedaan gaan worden zichtbaar worden gemaakt. En als dat van het BBV niet mag, dan graag nadenken over een creatieve wijze om toch een reëler totaal-inzicht te geven aan de raad.

5. Bladzijde 128 gaat het over risico's. Het risico R17 is dit: '*Een deel van de wegen en bermen op Texel heeft te maken met bodemverontreiniging*.'. Het percentage blijft gelijk, maar het bedrag daalt aanzienlijk (van € 250.000 naar € 150.000); daar staat geen uitleg bij. Ander voorbeeld: R11: '*De staat van sommige wegen op Texel dreigt op korte termijn onder het veiligheidsniveau te komen, waardoor de kans op ongelukken en aansprakelijkheidsstelling steeds groter worden*.'. Dit risico is al 3 begrotingen onveranderd. Dat kan kloppen, maar aan de andere kant wordt er fors geïnvesteerd in wegen, waardoor het risico wellicht lager zou kunnen zijn.
   Advies 11: Vraag als gemeenteraad (via de Auditcommissie) wat meer uitleg over systematiek van risicoberekening en wijziging van risico's t.o.v. voorgaande jaren; het gaat dan om identificering, kwantificering en consequenties. En vraag ook om elke wijziging t.o.v. het vorige jaar van een toelichting te voorzien.

6. De '**reserve: Budgetten vorig jaar'** (bladzijde 105) staat per 1/1/1 op € 3,6 miljoen. De definitieve stand zal pas blijken bij de Programmarekening 2021. In voorgaande jaren week de inschatting af van de gerealiseerde inzet. Er worden ook vaak vragen gesteld over dit onderwerp.
   Advies 12: Vraag het college om de huidige werkwijze -met de Auditcommissie- te evalueren (is dit de juiste vorm en werkwijze? Is voldoende duidelijk wat de gemeenteraad wel/niet kan met deze budgetten? Hoe wordt omgegaan met overheveling in een verkiezingsjaar? Et cetera)

7. Het ‘saldo kostenplaatsen’ staat opgenomen in programma 1; zowel de lasten als de baten fluctueren enorm, gedurende de jaren – zie onderstaand schema:

Jaar	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	3,0 mln	7,7 mln	2,1 mln	1,4 mln
Baten	3,1 mln	5,1 mln	6,7 mln	0,5 mln

   Advies 13: Vraag of het college een keer een uitleg-sessie kan organiseren met de Auditcommissie (waarbij ook andere geïnteresseerden kunnen aansluiten). Aandacht dan in elk geval voor: werkwijze c.q. manier van totstandkoming en de vraag of er actief op te sturen is.
8. Advies 14: Vraag de Auditcommissie om een advies te geven over de frequentie waarin kaderstellende nota’s (zoals bijvoorbeeld de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen en de Financiële verordening) geactualiseerd moeten worden.

De Auditcommissie heeft daarnaast de volgende vragen geformuleerd en aan het college voorgelegd:

1. De **‘reserve: Budgetten vorig jaar’** (bladzijde 105) staat per 1/1/2021 op € 3,6 miljoen. De definitieve stand zal pas blijken bij de Programmarekening 2021. In voorgaande jaren week de inschatting af van de gerealiseerde inzet. Vraag: Wat is er mogelijk met deze reserves qua besteding, of zijn het allemaal budgetten die **zondermeer** gerealiseerd moeten worden**?**

2. Op pagina 10 staat het gemiddeld besteedbaar inkomen voor Texel op € 42.100; dat is maar iets lager dan het landelijke gemiddelde. Klopt dat?

3. N.a.v. blz. 13, onderaan in de tabel ‘Dekking reserve mobiliteit’ zal worden geschetst wat de stand van zaken is (wat zit er nog in? Is inmiddels opgeheven).

4. N.a.v. het overzicht op blz. 13 zal een totaaloverzicht van in- en uitnamen van de Algemene Reserve worden gemaakt. En: kan inzichtelijk worden gemaakt op welke wijze de huidige stand tot stand is gekomen?

5. Vraag die nog open stond vanuit de vorige vergadering: maak helder wat wel en wat niet uit de Algemene Reserve betaald mag worden (zodat fracties daar inzicht in hebben t.b.v. bijv. eigen voorstellen).

6. Op blz. 74 staat dat Texel € 669.000 uitgeeft aan ‘Vormings- en ontwikkelingswerk’. Waar bestaat dat uit?

7. Blz. 83. Kosten milieubeleid: € 1.051.000. Maar: nauwelijks baten (€ 4.000). Kan dat worden toegelicht (inkomsten milieuvergunning?)?

8. N.a.v. blz. 92: Investeringsvoorstel ‘Diverse wegen rehabiliteren’. Er wordt een bedrag gevraagd van € 1.292.500. Wat is het jaarlijks beschikbare budget voor onderhoud wegen, waar is dat precies voor bestemd en hoe is de hoogte bepaald? (het lijkt nu alsof ook ingrepen die gezien zouden kunnen worden als ‘onderhoud’ worden gekwalificeerd als ‘rehabilitatie’ – bijvoorbeeld nieuwe laag asfalt aanbrengen en zodoende extra geld vragen). Ook dus: wanneer wordt ‘onderhoud’ ’rehabilitatie’?

9. N.a.v. de ingevoegde paragraaf ‘beleidsregels erfpacht’: de vastgestelde beleidsregels zijn aangeboden aan de gemeenteraad (klik hier), maar hetgeen daarin was aangegeven (‘Deze beleidsregels worden verwerkt in de paragraaf Grondbeleid van de Programmabegroting **2021** en ter vaststelling voorgelegd aan de raad.’) is niet gedaan (ze zitten nu voor het eerst in de Programmabegroting).

Verzoek: wees alert op uitvoering van dat soort toezeggingen. En: beleidsregels vaststellen is een bevoegdheid van het college; hoe verhoudt zich dat tot de wijze waarop het nu in de begroting is opgenomen? (=ter vaststelling aan de raad). Gedachte Auditcommissie: als linkje, ter informatie.

10. N.a.v. blz. 147, locatie voormalige Kompasschool. Er is op 7 juli een besluit genomen, en de GREX zal meer opbrengen dan eerder gepland (minder sociale woningbouw). Waarom is dat niet verwerkt?

11. Al toegezegd: de totaal-telling bij de overhevelingen wordt toegevoegd (ook in toekomstige begrotingen). En: Kleine typefout - op blz. 87 staat ‘tweede fase reconstructie Pontweg’. Moet (waarschijnlijk) zijn: Postweg. Graag aanpassen.

De Auditcommissie vraagt de gemeenteraad haar adviezen over te nemen en constateert dat er geen technische belemmeringen zijn om met het raadsvoorstel Programmabegroting 2022 in te stemmen.

Hoogachtend,

De Auditcommissie,

De heer Hooijschuur (voorzitter)
De heer Kieft (vicevoorzitter)
De heer Schuiringa
Mevrouw Visser
De heer Zegeren
Mevrouw Van de Wetering
Mevrouw Hin-Hin
Mevrouw de Porto (secretaris/griffier)